

48 SPRÁVEDLNOST

Nový judikát Nejvyššího soudu patrně urychlí soudní řízení, minimálně co se týče předkládání a hodnocení znaleckých posudků

50 STAVEBNICTVÍ

Několikanásobné zvýšení odhadovaných nákladů a prodloužení doby realizace je u velkých projektů v zásadě nevyhnutelné

51 ZDRAVOTNICTVÍ

Úhradová vyhláška Motolu nestrání. Národní referenční centrum pověřené kultivací DRG nefunguje tak, jak by bylo potřeba

Posudek jako důkaz

Předložit soudu vlastní a kvalitní znalecký posudek je klíčem k úspěchu

Nedávný rozsudek Nejvyššího soudu České republiky 26 Cdo 3928/2013 dal účastníkům řízení do ruky silnou zbraň. Jasně totiž vyložil ustanovení občanského soudního řádu obsažené v § 127a. Podle tohoto ustanovení má účastník řízení právo na základě vlastní úvahy předložit soudu znalecký posudek, případně i revizní znalecký posudek na posudek vyžádaný soudem nebo jiným účastníkem. Pokud tento posudek splňuje dané náležitosti, musí na něj soud nahlížet, jako kdyby si ho vyžádal sám. Pak o něj může opřít i své rozhodnutí.

Účastník řízení tak nemusí čekat, až si soud jmenuje svého znalce, a pokud nebude s jeho závěry souhlasit, nemusí požadovat po znalci vysvětlení, změny nebo úpravy a případně žádat soud o jmenování znalce revizního. Předkládání důkazů ve formě znaleckých posudků i revizních znaleckých posudků může být více v jeho režii, čímž nepochybně získá strategickou výhodu a aktivitu na svoji stranu. Pozor ale na to, že k úspě-

Lze očekávat, že nový judikát Nejvyššího soudu urychlí soudní řízení, minimálně co se týče předkládání a hodnocení znaleckých posudků.

chu v řízení přispěje pouze kvalitní posudek zpracovaný renomovaným subjektem. To ukazuje kauza, kterou Nejvyšší soud řešil.

PŘÍLIŠ MNOHO POSUDKŮ

Ve jmenovaném rozhodnutí Nejvyššího soudu měly soudy k dispozici celkem čtyři znalecké posudky, které se ve svých závěrech výrazně lišily. Jak bývá obvyklé, žalobkyně doložila svůj nárok vlastním znaleckým posudkem. Žalovaná předložila soudu reviz-

ní posudek na tento posudek. K tomu si soud jmenoval vlastního znalce k podání posudku a na tento posudek ještě revizní znalecký posudek nejmenovaného znaleckého ústavu.

Zajímavé bylo, jak soudy tyto posudky hodnotily. Nejvyšší soud jasně potvrdil, že z procesního hlediska mají všechny posudky stejnou váhu, protože obsahovaly veškeré formální náležitosti podle § 127a občanského soudního řádu. Jedná se o to, aby posudky obsahovaly doložku znalce o tom, že si je vědom následků vědomě nepravdivého znaleckého posudku. S tímto výkladem žalobkyně nesouhlasila a neúspěšně tvrdila, že soudy pochybily při hodnocení důkazů ve formě znaleckých posudků. Konkrétně namítala, že soudy ignorovaly revizní znalecký posudek zadaný soudem a preferovaly znalecký posudek, který si nechala vypracovat žalovaná.

Podle žalobkyně měly soudy v případě pochybností o správnosti revizního znaleckého posudku vyžádaného soudem vyzvat revizního znalce k odstranění vad posudku nebo zadat

další, v pořadí už pátý znalecký posudek. Soud tuto argumentaci odmítl a nakonec se přiklonil právě k posudku předloženému žalovanou, který považoval za nejvíce přesvědčivý. Důvodem pro toto rozhodnutí nebyla jeho procesní váha nebo jiná formální hlediska, ale jeho kvalita, což je, myslím, velmi pozitivní zpráva.

V ostatních znaleckých posudcích soud spatřoval vady zejména v následujících ohledech. Výsledky a odhady nebyly přesvědčivě doloženy a odůvodněny; byl shledán rozpor v logickém myšlení, který vedl k absurdním závěrům. Byla také použita pouze jedna metoda, která nebyla adekvátní. Rovněž zadání posudku nebylo splněno a nebylo relevantní pro tento případ. V případě soudem vyžádaného revizního znaleckého posudku soud navíc řekl, že jeho nedostatky se nepodařilo odstranit ani vypracováním dodatkem a výsledkem znalce.

RYCHLEJŠÍ SPRAVEDLNOST

Podle mých zkušeností představuje znalecký posudek z oblasti ekonomiky zásadní a neza-

stupitelný důkazní prostředek ve věcech soudních sporů o zaplacení příslušné částky (obvykle ve formě škody, bezdůvodného obohacení atp.). Původní judikatura vycházela z toho, že posudek znalce vypracovaný na žádost účastníka řízení byl považován za listinu. V praxi to znamenalo, že soudy byly nuceny zadávat revizní znalecké posudky na žádost strany, která sama nepředložila znalecký posudek. Nový judikát Nejvyššího soudu tuto dosavadní praxi mění. Lze očekávat, že to urychlí soudní řízení. Minimálně co se týče předkládání a hodnocení znaleckých posudků, což bude více v moci aktivních účastníků řízení.

Ke kvalitě znaleckých posudků Nejvyšší soud dodal, že soud hodnotí přesvědčivost posudku, a to v těchto ohledech: zda je úplný ve vztahu k zadání, zda závěry posudku jsou náležitě a logicky odůvodněny a zda jsou podloženy obsahem nálezu, zda bylo přihlédnuto ke všem skutečnostem, s nimiž se bylo třeba vypořádat, a zda existuje soulad s ostatními provedenými důkazy.

Soud hodnotí znalecký posudek jako jakýkoli jiný důkaz, nemůže však přezkoumávat věcnou správnost odborných závěrů.

Je jasné, že když dochází v soudním sporu na lámání chleba, zásadní je kvalita a přesvědčivost důkazů, tedy znaleckých posudků. Z praxe víme, že dobrý znalecký posudek musí být vnitřně konzistentní, odkazovat na odbornou literaturu, používat adekvátní metody, obsahovat rozsáhlé analýzy a každý závěr náležitě a logicky odůvodnit. Tyto požadavky jdou ruku v ruce se zkušenostmi zpracovatelů posudku s těmito soudními spory, jejich odbornou úrovní a tím, zda mají k dispozici dostatek externích zdrojů informací (například literatury, placených informačních databází atp.).

Tyto kauzy se navíc vždy důkladně koordinují s právními zástupci tak, aby znalecký posudek zapadal do strategie případu i ostatních důkazů, což klade požadavky i na to, aby se zpracovatel orientoval v právních předpisech. V případě soudních sporů s naší účastí byl právními zástupci kladen velký důraz také na přesvědčivost následného výsledku znalce před soudem. Soudce je také jenom člověk a jeho dojem z výsledku znalce bude zákonitě rovněž ovlivňovat jeho rozhodování.

Vést soudní spor není žádná radost. Někdy ale už nezbyvá jiná cesta. Uvedený soudní precedens dává možnost se aktivně a efektivně domáhat svých práv u soudu. Doporučuji využít možnosti předložit soudu znalecký posudek nebo revizní znalecký posudek, protože jak ukazuje tato kauza, vyberete-li kvalitního poskytovatele, jste k úspěchu blíž. ●

TOMÁŠ PODŠUBKA
senior manager TPA Horwath

JIŘÍ HLAVÁČ
partner TPA Horwath